

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/183/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118010501
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alojz Palaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6118010501.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Alojza Palaja a sudcov JUDr. Jozefa Ryanta a JUDr. Mária Šuleja, na verejnom zasadnutí konanom dňa 06. marca 2019, v trestnej veci obžalovaného U.. X. B. za prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. a), b), c), e) Tr.zák., o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 07.09.2018, sp.zn. 5T/37/2018 takto

r o z h o d o l :

r o z h o d o l

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), e) Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu.

Rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovaného U.. X. B., nar. XX.XX.XXXX v I. I., trvale bytom I. I., Q. T. XX

u z n á v a z a v i n n é h o

z prečinu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b), c)Tr. zák.,

p r e t o ž e

v období od septembra 2015 do júla 2016 sa opakovane pohyboval po miestach, kde sa nachádzala A.. U. K. a obťažoval ju nadmerným množstvom telefonických hovorov, SMS správ a elektronickej pošty, zvonení na zvonček bytu a vykrikovaním pod oknom v mieste jej prechodného bydliska v I. I., K. XX, taktiež jej nechal viaceré odkazy za stieračom osobného motorového vozidla zn. Volvo S60, ev.č. K. V.

t e d a

iného dlhodobo prenasledoval takým spôsobom, že to mohlo podstatným spôsobom zhoršiť kvalitu jeho života tým, že ho sledoval, kontaktoval ho prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby, písomne a inak proti jeho vôli

z a t o s a o d s u d z u j e

podľa § 360a ods. 1 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., § 38 ods. 2,3,8 Tr. zák., § 56 ods. 1 Tr. zák., § 57 ods. 1 Tr. zák. na peňažný trest vo výmere 200,- (dvesto) Eur.

Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. obžalovanému pre prípad úmyselného zmarenia výkonu peňažného trestu u s t a n o v u j e náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) mesiac.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 07.09.2018, sp.zn. 5T/37/2018 bol obžalovaný U.. X. B. uznaný za vinného z prečinu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. a),b),c),e) Tr.zák. na tom skutkovom základe, že

v období od septembra 2015 do júla 2016 dlhodobo a opakovane prenasledoval A.. U. K., obťažoval ju nadmerným množstvom telefonických hovorov, SMS správ a elektronickej pošty, zvonením na zvonček bytu a vykrikovaním pod oknom v mieste jej prechodného bydliska v I. I., K. XX, taktiež ju obťažoval viacerými odkazmi za stieračom osobného motorového vozidla zn. Volvo S60, ev.č. K. V., čím týmto konaním u nej vzbudil dôvodnú obavu o život a zdravie a obmedzil ju v obvyklom spôsobe života.

Za to bol obžalovanému uložený podľa § 360a ods. 1 Tr.zák. s použitím § 36 písm. j), § 38 ods. 2,3, § 46 Tr.zák. trest odňatia slobody vo výmere 2 mesiace, výkon ktorého mu bol podľa § 49 od. 1 písm. a) Tr.zák., § 50 ods. 1 Tr.zák. podmienenečne odložený na skúšobnú dobu 1 rok. Zároveň mu podľa § 50 ods. 2, § 51 ods. 4 písm. a) Tr.zák. bola uložená povinnosť spočívajúca v príkaze nepriblížiť sa k poškodenej A.. U. K. na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov a nezdržiavať sa v blízkosti jej obydli.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu odvolanie, a to písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 20.09.2018, ktoré odôvodnil ďalším písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 06.12.2018, a to proti výrokom o vine a treste. Najprv poukázal na výroky napadnutého rozsudku a skutočnosť, že okresný súd rozhodol len na základe tvrdení poškodenej a jej blízkych osôb, ako aj listinných dôkazov. Ďalej charakterizoval skutkovú podstatu trestného činu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a Tr.zák., pri ktorej je rozhodujúca početnosť útokov a ich intenzita, konkrétny spôsob kontaktovania a objektívna spôsobilosť takýchto útokov vyvolať u ich adresáta vzbudenie dôvodnej obavy o život a zdravie, alebo zhoršiť kvalitu jeho života, pričom musí ísť o sústavné, vytrvalé a systematické konanie. V danom prípade išlo vzhľadom na dĺžku obdobia o nízku frekvenciu kontaktovania poškodenej obžalovaným, naviac tento ju kontaktoval výlučne preto, že mu dlhovala peniaze a nie s úmyslom nadviazať s ňou vzťah, či strpčovať jej život.

Tvrdenia poškodenej boli účelové, s cieľom neopodstatnene kriminalizovať jeho osobu, ktoré boli vyvrátené viacerými dôkazmi. Skutočnosť, že s ňou plnohodnotne spolupracoval a nešlo len o jeho zaúčanie, potvrdili svedkovia O.. J. A., O.. Z. P., A. D. a A. Z.. Existenciu ich mileneckého vzťahu potvrdili svedkovia U.. B. B., W. M. a B. I.. Využívanie mena U. B. poškodenou taktiež preukázalo vykonané dokazovanie, z ktorého vyplynula aj skutočnosť, že poškodenej požičal peniaze na zaplatenie úveru. O snahe zveličovať jeho konanie, napr. že mal nahlas a silno búchať na dvere jej bytu, svedčí výpoveď O. A., ktorá je jej susedkou a ktorá nič také nezaregistrovala. Poškodená žiadnym spôsobom nedokázala, že by sa mal skláňať pri kolese jej auta, ktoré následne počas jazdy odpadlo, čo tiež preukazuje jej snahu kriminalizovať ho. Pochybné je aj jej tvrdenie, že sa ho bojí, keďže sa s ním od skutku viackrát stretla, a súčasne jej dve trestné oznámenia týkajúce sa zákazu priblížiť sa k nej, boli neopodstatnené, keďže došlo k zastaveniu konania. O účelovosti tvrdení poškodenej, ako aj svedkov O. K. a A. P. vypovedá aj názor súdu vyslovený v rozsudku v rámci civilného konania, teda v konečnom dôsledku možno poškodenú považovať za nedôveryhodnú osobu.

Zároveň dôvodil tým, že v trestnom konaní nebol produkovaný žiadny dôkaz preukazujúci intenzitu telefonického kontaktovania, okrem výpovedi poškodenej a svedkov vypovedajúcich v jej prospech, ktorí sú jej blízkymi osobami. Taktiež pri predložených SMS správach a e-mailoch nie je možné vždy identifikovať odosielateľa a z ich obsahu je možné dedukovať, že niekedy vôbec nešlo o komunikáciu medzi ním a poškodenou, ktorá v niektorých prípadoch opakovane predkladala tie isté dôkazy vo zväčšenej forme a pod., s cieľom vyvolať dojem, že tieto kontakty boli oveľa častejšie, než sa reálne uskutočnili. Ďalšie formy kontaktovania, napr. vykrikovanie, zvonenie, bicyklovanie, zanechávanie lístočkov boli ojedinelé, teda celkovo konanie obžalovaného nemohlo naplniť skutkovú podstatu trestného činu, ktorý mu bol kladený za vinu.

Vzhľadom na tieto skutočnosti navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c), d) Tr.por. a podľa § 322 ods. 3 Tr.por. vo veci rozhodol sám tak, že ho spod obžaloby oslobodí podľa § 285 písm. b) Tr.por., alternatívne vec podľa § 280 ods. 2 Tr.por. postúpi príslušnému orgánu na prejednanie priestupku, alebo vec vráti na nové rozhodnutie súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Na verejnom zasadnutí obžalovaný, aj jeho obhajca zotrvali na dôvodoch uvedených v písomnom odôvodnení odvolania a prioritne žiadali, aby odvolací súd obžalovaného spod obžaloby oslobodil.

Naproti tomu zástupca krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí navrhol odvolanie obžalovaného zamietnuť ako nedôvodné, nakoľko napadnutý rozsudok považoval v celom rozsahu za správny a zákonný.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací na základe odvolania obžalovaného zistil, že ho podala oprávnená osoba v zákonnej lehote, a to proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné. Následne v zmysle § 317 ods. 1 Tr.por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku o vine a o treste, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, preskúmal tiež správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že odvolanie obžalovaného bolo podané čiastočne dôvodne.

Po splnení prieskumnej povinnosti v rozsahu § 317 ods. 1 Tr.por. odvolací súd zistil že napadnutým rozsudkom bolo porušené ustanovenie Trestného zákona a uložený trest bol neprimeraný, preto podľa § 321 ods. 1 písm. d), e) Tr.por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu, t.j. vo výrokoch o vine a o treste. Vzápätí, keďže prvostupňový súd správne zistil skutkový stav, na jeho podklade podľa § 322 ods. 3 Tr.por. rozhodol vo veci sám, a to rozsudkom, v ktorom čiastočne zmenil v prospech obžalovaného právnu kvalifikáciu skutku na prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b), c) Tr.zák. a aj z toho dôvodu mu uložil alternatívny druh trestu, a to trest peňažný vo výmere 200,- Eur. Zároveň mu ustanovil pre prípad úmyselného zmarenia jeho výkonu náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 mesiac.

Pokiaľ ide o otázku viny, odvolací súd najprv zdôrazňuje, že skutkový stav tak ako ho ustáli prvostupňový súd, nemohol byť právne kvalifikovaný aj ako prečin nedovoleného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. a), e), Tr.zák., pretože z neho nevyplýva, že by sa obžalovaný svojím konaním vyhrážal poškodenej ublížením na zdraví, ani že by ju inak (okrem ďalej uvedeného) obmedzoval v jej obvyklom spôsobe života, a zároveň, že by sa dopustil konania, ktoré by mohlo vzbudiť dôvodnú obavu o jej život alebo zdravie. Z obsahu niektorých vykonaných dôkazov, okrem výpovede svedkyne poškodenej a ďalších svedkov potvrdzujúcich jej výpoveď v danom smere, napr. SMS správ a e-mailov, totiž nepochybne vyplýva, že zo strany obžalovaného došlo k vyhrážkam ublížením na zdraví poškodenej, ktoré mohli vzbudiť dôvodnú obavu o jej život alebo zdravie, avšak tieto konkrétne skutočnosti neboli premietnuté ani v obžalobe, ani v napadnutom rozsudku, do skutkového stavu, čím došlo k pochybeniu, ktoré však už odvolací súd nemohol napraviť, nakoľko odvolanie podal iba obžalovaný a takáto zmena by bola v jeho neprospech, čím by došlo k porušeniu zásady zákazu reformatio in peius. Zo skutkového stavu tak ako bol ustálený, možno vyvodiť len to, že obžalovaný poškodenú dlhodobo prenasledoval takým spôsobom, ktorým mohol zhoršiť podstatným spôsobom kvalitu života poškodenej a aj zhoršiť, a to takým spôsobom, že ju sledoval a kontaktoval ju elektronickou komunikačnou službou písomne a inak proti jej vôli, t.j. osobným sledovaním, zdržiavaním sa v okolí jej bydliska, prípadne pri jej osobnom motorovom vozidle, zasielaním nadmerného počtu SMS správ a elektronickej pošty, ako aj telefonickými hovormi, zvonením na zvonček bytu, vykrikovaním a zanechávaním odkazov za stieračom osobného motorového vozidla. Do skutku nebolo pojaté zanechanie odkazov na poštovej schránke v obytnom dome, hoci to z vykonaného dokazovania vyplývalo, pričom podstatou tohto konania, ktorého sa mal obžalovaný dopustiť, bolo, že poškodenú uvedenými spôsobmi výrazne obťažoval a zhoršoval jej tak podstatným spôsobom kvalitu života, avšak zo skutku ako takého vôbec nevyplývalo, že by sa jej mal vyhrážať ublížením na zdraví, prípadne ju inak obmedzovať v obvyklom spôsobe života (uvedenie iného konkrétneho spôsobu, než ako boli vyššie ustálené) a konštatovanie v skutkovej vete, že mal okrem toho vzbudiť u nej dôvodnú obavu o život a zdravie, je len opakovaním časti objektívnej stránky skutkovej podstaty trestne stíhaného prečinu.

Odvolacie námietky obžalovaného bolo možné v určitej miere akceptovať, avšak nie v takom rozsahu, ktorý by viedol k rozhodnutiu odvolacieho súdu niektorým zo spôsobov, ako sa ich domáhal samotný

obžalovaný. Tento skutkový stav, tak ako bol ustálený, v jeho podstate nespochybňoval, sám priznal určitý počet a formu kontaktovania poškodenej z jeho strany a pripustil tiež, že v niektorých prípadoch použil expresívnejšie výrazy, avšak išlo len o ojedinelé prípady s nízkou frekvenciou vzhľadom na uvedené obdobie a takýmto konaním sa nemohol dopustiť trestného činu, ktorý mu bol kladený za vinu, mohlo ísť maximálne o priestupok.

Dôkazy vyznievajúce v neprospech obžalovaného sa však dopĺňajú, nadväzujú na seba, vo svojom súhrne vyvracajú jeho obhajobu a zároveň preukazujú, že tento spáchal skutok minimálne v takom rozsahu, ako bol ustálený, zároveň jeho obhajoba a dôkazy vyznievajúce v jeho prospech nie sú takej dôkaznej sily, aby vyvrátili, prípadne aspoň relevantným spôsobom spochybnili ustálený skutkový stav prvostupňovým, ako aj odvolacím súdom, ktorý poukazuje v podrobnostiach na odôvodnenie napadnutého rozsudku, predovšetkým na č.l. 10, 11 a 12, s ktorým sa v podstate stotožnil, pričom jeho opakovanie by bolo nadbytočné. Krajský súd súhlasí aj s tým, že existencia intímneho pomeru medzi obžalovaným a poškodenou nemala zásadný význam pre posúdenie trestnosti jeho konania, avšak na rozdiel od okresného súdu sa domnieva, že ich spolupráca trvajúca cca 1 rok v pracovnej oblasti je významnou z hľadiska posúdenia pohnútky obžalovaného, ktorá ho viedla ku konaniu, pre ktoré bol trestne stíhaný. V tomto smere sa stotožnil s argumentáciou obhajoby, že prvoradým motívom konania obžalovaného bola snaha získať peňažnú odmenu za prácu, ktorú nepochybne v danom čase v určitom rozsahu pre poškodenú vykonal. Táto skutočnosť ho však v žiadnom prípade nezbaňuje trestnej zodpovednosti, pretože tento spor nemal riešiť takým spôsobom, akým ho riešil, ale mal sa, pokiaľ by nedošlo k dohode medzi ním a poškodenou, domáhať svojich nárokov pred súdom v civilnom sporovom konaní.

Vzhľadom k tomu krajský súd skutok, ktorý spáchal obžalovaný, právne kvalifikoval ako prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b), c) Tr.zák., pretože tento iného dlhodobo prenasledoval takým spôsobom, že to mohlo podstatným spôsobom zhoršiť kvalitu jeho života tým, že ho sledoval, kontaktoval ho prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby, písomne a inak proti jeho vôli. Posúdenie konania obžalovaného len ako priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 Zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení jeho neskorších predpisov a zmien, by nebolo dostatočné práve pre celkovú početnosť, obsah, závažnosť a intenzitu útokov zo strany obžalovaného voči poškodenej v rozhodnom období, ako aj rôzne formy spôsobu ich realizácie, ktoré boli zároveň objektívne spôsobilé vyvolať u poškodenej podstatné zhoršenie kvality jej života, ktorú aj zhoršili, a ktoré sa opakovali, pričom sa vyznačovali vytrvalosťou a systematickosťou, teda nešlo len o ojedinelé, náhodné a neplánované prejavy.

Obžalovaný podané odvolanie proti výroku o treste bližšie neodôvodnil, nakoľko však krajský súd v napadnutom rozsudku zrušil celý výrok o vine, obligatórne zrušil súčasne aj celý výrok o treste.

Podľa § 34 ods. 1 Tr.zák. trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchaní trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 4 Tr.zák. pri určovaní druhu trestu a jeho výmery, súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Je potrebné poznamenať, že prvostupňový súd pochybil, keď obžalovanému uložil najprísnejší druh trestu, a to trest odňatia slobody, i keď pri dolnej hranici, a neuložil mu jeden z miernejších alternatívnych druhov trestov.

U obžalovaného bola zistená jedna poľahčujúca okolnosť podľa § 36 ods. písm. j) Tr.zák., t.j. že pred spáchaním trestného činu viedol riadny život, naproti tomu nebola zistená žiadna príťažujúca okolnosť, teda ich pomer bol 1:0, preto došlo v zmysle § 38 ods. 3, 8 k zníženiu hornej hranice zákonom ustanovenej trestnej sadzby o 1/3, teda mu bolo možné uložiť trest odňatia slobody až na 8 mesiacov. Obžalovaný je rozvedený, má jedno dieťa, je živnostníkom s pravidelným mesačným príjmom približne 800,- Eur mesačne, pričom nemá žiadnu kriminálnu minulosť. Jeho pohnútkou bolo nezvládnutie situácie a nevhodný spôsob riešenia dlhodobých problémov s poškodenou, ohľadne zaplataenia jeho podielu

zo získanej odmeny za spoločne vykonanú prácu, teda za týchto okolností nebola eventuálna hrozba výkonom trestu odňatia slobody na dosiahnutie účelu trestu nevyhnutná. Prihliadajúc na jeho osobné a majetkové pomery, ako aj to, že oproti rozhodnutiu prvostupňového súdu došlo k čiastočnej zmene právnej kvalifikácie prečinu v jeho prospech, odvolací súd mu uložil peňažný trest vo výmere 200,- Eur, a to aj z toho dôvodu, že u neho išlo o zisťnú, majetkovú pohnútku. Zároveň mu pre prípad úmyselného zmarenia výkonu tohto trestu ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 mesiac. Takto uložený trest v dostatočnom rozsahu obsahuje nielen prvok represie, ale aj prvky individuálnej a generálnej prevencie.

Krajský súd po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti napadnutých výrokov o vine a o treste, ako aj správnosti postupu konania, ktoré im predchádzalo, z vyššie uvedených dôvodov o odvolaní obžalovaného, považujúc ho za čiastočne dôvodné vo výroku o vine, a za dôvodné vo výroku o treste, rozhodol tak ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.